

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมเนาะ เราปรารถนาบุญกุศลกัน เราพยายามทำบุญกุศลเพื่อความร่วมมือเป็นสุข เห็นไหม เราปรารถนาบุญกุศลแต่เราไม่รู้จักกิเลส พอคำว่ากิเลสๆ เราก็ว่ามันน่าเบื่อ คำว่ากิเลสสองคำก็กิเลส เราได้แต่เชื่อมั่นแต่เราไม่รู้จักมันไง

คำว่ากิเลส คำว่าบุญกุศลต่างๆ มันก็เป็นชื่อทั้งนั้นแหละ แต่ความเป็นจริงเนื้อหาสาระมันอยู่ในใจของเรา คำว่าบุญกุศลเป็นแรงปรารถนาเพราะว่าสิ่งที่ดี เราก็ปรารถนาสิ่งที่เป็นคุณงามความดี ปรารถนาความร่วมมือเป็นสุข แต่คำว่ากิเลสเราไม่ต้องการมัน พอเราไม่ต้องการมัน แต่เนื้อแท้เนื้อหาของสาระคือมันอยู่กับใจของเรา แต่เราไม่เข้าใจ

คำว่ากิเลส.. กิเลสคือความพอใจของเรา ทีนี้เราไปทำบุญกุศลกัน เราประพฤติปฏิบัติกัน เราก็อยากได้คุณงามความดี คุณงามความดีถ้ามันเจอไปด้วยกิเลสมันจะเข้าถึงหัวใจเราไม่ได้ แต่ถ้ามันเป็นความจริง ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงของมัน เราต้องระงับกิเลสของเราก่อน การระงับกิเลสของเรา เห็นไหม ถึงต้องพยายามทำความสงบของใจ ใจสงบนั่นก็คือกิเลสมันสงบตัวลงเฉยๆ เท่านั้น แต่ไม่ได้ฆ่าไม่ได้แถมมัน

สมัยก่อนพุทธกาล ฤๅษีชีไพรเขาทำให้กิเลสสงบตัวลงได้ เพราะเขาทำฌานสมาบัติได้ เขาทำสมาธิได้ เขาระลึกอดีตชาติได้ แม้แต่เขาทำกิเลสสงบตัวลงเขาเห็นตัวตนของเขา แต่เขาไม่มีวิธีการกระทำของเขา แต่ในปัจจุบันนี้เรามีศาสนาพุทธ.. พุทธศาสนา พุทธะ ! ศาสนาพุทธศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาของใคร ปัญญาของกิเลสทั้งนั้น

เวลาทำบุญกุศลกัน ทุกคนบ่นมากกว่าเราทำคุณงามความดีมหาศาลเลย ทำไมเราไม่ประสบความสำเร็จ ความดีเราได้แล้วนะ เราได้จากการกระทำนั้น แต่กิเลสมันอยากได้มากกว่านั้น กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันคาดหมาย คู่ผู้ที่บวชใหม่ ทุกคนคิดว่าพระอรหันต์ พระอรหันต์นี้จะเหาะเหินเดินฟ้า มันคิดว่าพระอรหันต์เหมือนหนังจิ้งจอกที่มีฤทธิ์มีเดชอย่างนั้น

นั่นเรียกฉานโลกีย์ ! ฉานโลกีย์นั้นมันเสื่อมได้ มันเกิดขึ้นได้ มันเสื่อมได้ พระอรหันต์คือการชำระถอดถอนกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของท่าน ขององค์ไหนก็แล้วแต่มันถอดถอนใจดวงนั้น วิธีการถอดถอนถอดถอนอย่างไร ถ้าไม่มีการถอดถอน เห็นใหม่ เราพูดกันไปมันก็เหมือนกิเลสสงบตัวลง

คำว่ากิเลสสงบตัวลงนี้มันมีโอกาสให้เราเป็นกลาง มีโอกาสให้เราได้แก้ไขนะ ให้เราคิดของเราตามวุฒิภาวะของเรา ถ้ามันไม่ได้คิดโดยวุฒิภาวะของเรา มันคิดโดยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เราถึงน้อยเนื้อต่ำใจกัน.. ถ้าพูดถึงโดยหลักธรรม การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยสมบัติ การเกิดเป็นมนุษย์เพราะอะไร เพราะจิตนี้มันต้องเกิดโดยธรรมชาติของมัน

แต่เกิดแล้วทุกข์ยากขนาดไหน เกิดแล้วมีความรุ่มเย็นเป็นสุขขนาดไหน นั่นเป็นอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลที่สร้างมา เห็นใหม่ มามีคไปสว่าง มาสว่างไปมืด มามีคไปมืด มาสว่างไปสว่าง บางคนทำคุณงามความดีมาสว่างใจ มาที่รุ่มเย็นเป็นสุขมาก เขาทำบุญกุศลของเขา นี่เขาก็จะมีความรุ่มเย็นเป็นสุขตลอดไป.. มาสว่างไปมืด มีความรุ่มเย็นเป็นสุขแต่มาทุกข์ระกำลำบากตอนสุดท้าย เห็นใหม่ นี่มันเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงอย่างนี้มันเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของกรรม อำนาจของการกระทำ แต่ในปัจจุบันนี้เราจะเปลี่ยนแปลง เราตั้งใจตรงนี้เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา เรามีจิตใจของเรา อย่างเช่น ทำบุญกุศลนี้กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันต้องการของมัน เวลาเราฟังธรรม ทุกคนก็รู้ว่าตัวเองฟังธรรมมีปัญหา นี่มันเป็นทริฏิมานะของแต่ละบุคคลนะ

รากเหง้าของจรดนิสัย รากเหง้าของกิเลสที่มันออกมาจากใจ มันตีค่าของมันโดยความพอใจของมัน เวลาไปวัดก็เอาแต่ความเห็นของตัวเองเข้าไปเปรียบเทียบ ความเห็นของตัวเองคือความถูกต้อง แล้วถ้าพระนะเขาจับทางได้นะเขาก็ยินยอม พอยินยอมเข้าไปนี่กิเลสมันก็พองตัว ก็คิดว่าเป็นธรรมนั่นล่ะ เพราะมันพอใจ

กิเลสเขาเลี้ยงจนตัวอ้วนๆ มันยังคิดว่านี่เป็นธรรม เห็นใหม่ กิเลสตัดหาความทะยานอยากทั้งนั้น ถ้าเป็นธรรมนะมันต้องตาต้องตา นี่ไม่มันคด.. คูตี ไม้ตรงกับไม้

คดที่วางคู่กัน ตัวไม้มันรู้ว่ามันคดหรือมันตรงไหม ไม้ตรงมันก็ตรงของมันไซ้ไหม แต่ไม้คดมันก็คดของมัน มันก็ว่ามันถูกทั้งคู่ละ เพราะมันรู้ตำนิกในตัวของมันเอง

นี่ก็เหมือนกัน ทิฐิมานะของเรา ถ้าเราเป็นไม้คด เราก็เห็นว่าความคดนั้นคือความถูกต้อง แล้วมีคนมาเยินยอว่าความคดนี้ถูกต้อง เราก็คดไปทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าไม้ตรง เห็นไหม ไม้มันตรงมันจะตรงได้อย่างไร ตรงอันนี้มันเป็นอำนาจวาสนาของเขา แต่ไม้มันคด จะให้ตรงมันต้องถากมันต้องถาง การถากการถางนี้แหละมันเป็นต่อสู้กับเรา เป็นการตั้งสติปัญญาขึ้นมาจะถอดถอนเรา

นี่ความเคยใจ การฝืนความรู้สึก การฝืนความคิด การฝืนของเรานั้นคือฝืนกิเลสทั้งหมด เพราะกิเลสมันเป็นนามธรรม มันแสดงตัวออกมาเองไม่ได้ มันต้องอาศัยขั้น ๕ รูป รส กลิ่น เสียง แล้วมันอาศัยสิ่งนี้ออกไปหาเหยื่อ ทีนี้มันอาศัยรูป รส กลิ่น เสียง ไปหาเหยื่อ เราก็ต้องต่อสู้ยับยั้งกับรูป รส กลิ่น เสียง ใจ

ความรู้สึก ความนึกคิดของเรา ความต้องการของเรานี้เราต้องยับยั้งมัน ถ้าเราไม่ยับยั้งมัน เห็นไหม นั่นล่ะถ้ากิเลสมันไม่มีเครื่องมือออกไปหาเหยื่อ พอกิเลสมันสงบตัวลงไป สิ่งที่เป็นรูป รส กลิ่น เสียง มันเป็นธรรมชาติของมัน มันมีของมันโดยธรรมชาติของมัน แต่เพราะมันมีกิเลสไปยุแหยมมัน เพราะกิเลสค้นหาความทะยานอยากไปเอามันมาใช้งานไซ้ไหม แต่พอเราใช้สติปัญญาเข้าไป ทำให้กิเลสมันยุบตัวลง มันก็เป็นธรรมชาติของมันอย่างนั้นล่ะ

เวลาพระอรหันต์ที่สิ้นกิเลสแล้ว ภราหะเว ปัญจักขันธา.. นี้ขั้น ๕ เป็นภาวะ คูลิมันสะอาคบริสุทธิแล้วยังเป็นภาวะเลย ของที่ไม่มีชีวิต ของที่เป็นสสาร ของที่เป็นวัตถุ เราก็ต้องบริหารจัดการมันไซ้ไหม ขั้น ๕ เราก็ต้องบริหารจัดการมันไซ้ไหม มันเป็นภาวะไหม แต่ถ้ามันมีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก มันบอกเป็นของเราๆ มันยึดมันถือมันแล้วเอาอันนี้ไปหาเหยื่อ เอาไปหาผลประโยชน์ของมัน

นี่เราบอกคำว่ากิเลสมันน่าเบื่อ แต่คำว่ากิเลสก็คือค้นหาความทะยานอยากที่มันคืนรนในใจเรานี้ล่ะ มันทำบุญแล้วมันก็คาดหมายของมันไป แต่ถ้ามันเป็นบุญกุศลโดยัจฉธรรม เห็นไหม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกทำบุญนี้โยนทิ้งเหว

การทิ้งแห้วได้บุญมากที่สุด เพราะมีเจตนา เราทำบุญแล้วเราวางก็จบ แต่ถ้าเราไม่ใช่ทิ้งแห้วใช่ไหม มันพีรพีไร มันไอ้โฮ..

เหมือนกับเขาทำบุญกัน เห็นไหม เขาทำบุญปิดทองหลังพระนี่เขาได้บุญกุศลเต็มทีเลย แต่ของเราถ้าทำบุญเสร็จแล้วเราต้องขึ้นป้าย ๕ ชั้น ป้ายใหญ่โต นั่นนะมันทอนบุญไปเยอะนะ ทอนบุญเพราะอะไร เพราะเราตัดดวงผลประโยชน์ตรงนี้ แต่ถ้ามันปิดทองหลังพระนั่นนะมันสะอาดบริสุทธิ์ เพราะปิดทองหลังพระ

นี่ไงชั้น ๕ ภาราหะเว ปัญจักขันธา ชั้นนี้เป็นธรรมชาติของมัน ความคิดเป็นธรรมชาติของมัน ทุกอย่างเป็นธรรมชาติของมัน แต่ความต้องการ โช้.. หน้าตาใครก็อยากได้นะ แต่คำว่าหน้าตาถ้ามันได้มาโดยธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีหน้าตาใหม่ เรากราบไหว้ครูบาอาจารย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะอะไร เพราะคุณงามความดีของท่าน เพราะว่าท่านปรารถนาพุทธภูมิมา ท่านต่อสู้ ท่านสร้างบุญญาธิการเป็นพระโพธิสัตว์

จิตของคนนี่มันเหมือนพันธุกรรมทางจิต จิตมันได้สะสมมา ได้ทำคุณงามความดีมา มันแต่งพันธุกรรมมันมาแต่ละภพแต่ละชาติ นี่ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย กว่ามันจะแต่งพันธุกรรมมาจนพร้อมที่จะมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลองย้อนกลับไปว่ามันทุกข์ยากแค่ไหน ท่านเกิดมาแล้วท่านวางธรรมวินัยไว้ให้เรานี้ท่านได้หน้าตาใหม่ ไม่ใช่ได้หน้าตา ท่านไม่ต้องการเลย

“อานนท์ ไม่มีกำมือในเรา เราแบตลอดนะ ธรรมวินัยที่เราแสดงไว้แล้วนี่สะอาดบริสุทธิ์ ทุกคนจะตัดดวงเอา”

ไม่มีกำมือในเราคือท่านไม่ต้องการหน้าตาเลย แต่มันเป็นไปโดยธรรมชาติใช่ไหม มันเป็นไปโดยคุณงามความดีของท่านใช่ไหม มันเป็นไปเพราะว่าเราระลึกถึงคุณของท่านใช่ไหม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่พุทธคุณ.. เมตตาธรรม ปัญญาคุณต่างๆ เราระลึกถึงเอง มันไม่ใช่หน้าตา มันเป็นสิ่งจะ มันเป็นความจริงที่เราเคารพบูชา แต่ถ้ากิเลสตัดหาความทะยานอยากมันไม่มีอะไรในใจมันเลย ใจมันแห้งผาก มันบอกมันชุ่มชื่น มันมีความสุข แต่ใจมันแห้งผาก

เราอยากได้น้ำตามันถึงไม่ได้อะไรเลย เราทำบุญทิ้งเหว เราทำคุณงามความดีของเรา ความดีก็คือความดี มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหนต้องฝืน ปลาเป็นว่ายทวนน้ำ คูปลา มันไปไซ้ลิ มันขึ้นจากทะเลมานะ มันขึ้นไปตื้นน้ำ มันว่ายน้ำเป็นพันๆ กิโลเพื่อจะไปดำรงเผ่าพันธุ์ของมัน แล้วเราเป็นมนุษย์ เราเป็นผู้ที่มีปัญญา เราจะแก้ไขจิตของเราเราไม่ทวนกระแสเข้าไปในความรู้สึกของเรา เราไม่ต่อต้านมัน เราไม่ทำขึ้นมาเราจะได้อะไรมา

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มีความเพียร ให้มีความอดสาหัส ให้มีการกระทำของเรา ไม่ใช่ปลาตาย โอ้อโฮ.. ปลาตายนิพพาน นอนให้น้ำมันพัดไปมันปลาตาย ปลาตายก็เลสมันพาไปเป็นปลาเน่า ถ้าเราจะเป็นปลาเป็นเราต้องทวนกระแส มันจะทุกข์มันจะยากก็ต้องทน นี่สิ่งที่ทำบุญกุศลต้องขวนต้องขวาย ทำไมเราต้องสวดมนต์สวดพระล่อ ก่อนนอนใครทำวัตรสวดมนต์นะ แล้วพอไม่ทำซักวันหนึ่งสิมันจะแปลกๆ เลย เห็นไหม เพราะเราทำจนเคยชิน

นี่ก็เหมือนกัน ฝืนไปบ่อยๆ เข้า ฝืนจนไม่ต้องฝืน มันเป็นธรรมชาติ แล้วถ้าถึงได้สังขารขึ้นมาแล้วนะ มันเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงเกิดจากไหน ความจริงเกิดจากการกระทำ เกิดจากมรรคญาณ ไม่ใช่เกิดจากปลาตาย ปลาตายเขาเอาไปทำปลาเน่า เขาจะเอาไปทำน้ำปลา แต่ปลาเป็นมันมีชีวิต มันจะมีลูกปลา มันจะมีลูกของมัน มันจะดำรงเผ่าพันธุ์ของมัน

จิตของเราถ้าทำคุณงามความดี เราจะรู้ถึงคุณงามความดีของเรา ต้นโพธิ์ ต้นไทร ต้นไม้ใหญ่ นกกามาอาศัย จิตใจที่มีคุณธรรมนะ ทำไมครูบาอาจารย์ของเรานี้เวลาเทศนาว่า การ เทวดา อินทร์ พรหมต้องมาฟังเทศน์ล่ะ.. คูสิ พันธุกรรมทางจิตเวลาตัดแต่งภพชาติไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ก็เกิดสถานะเหมือนมนุษย์นี้แหละแต่ได้ทิพย์เท่านั้นเอง

เหมือนมนุษย์ มนุษย์เกิดเป็นมนุษย์ไซ้ไหม เกิดเป็นเทวดาก็เป็นเทวดาอย่างนั้นนะ แล้วเทวดารู้อะไรล่ะ เทวดาก็รู้สถานะของเทวดา รู้สถานะของพรหม แต่เทวดาหรือพรหมไม่รู้อรียสัจ ไม่รู้จักทุกข์.. ทุกข์ เหตุที่เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ไม่มีทางรู้! แล้วเรากอดตำราอยู่ก็ไม่รู้ อ่านท่องจำจนเข้าสมองก็ไม่รู้! ไม่รู้!

ไม่รู้เพราะมันเป็นความจำ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมานะมันถอดมันถอน แม้แต่กอด
ตำราอยู่นี้ ธรรมของพระพุทธเจ้าวางไว้เนี่ย ที่อุตสาห์หรือคั้นมาแล้วเรากราบไหว้บูชากันนี้
แล้วก็ได้แต่เปลือกกันไป เวลาเอาทุเรียนมานะเขาแกะเปลือกเอา เอ้า เอาไปกิน เปลือกมีง
เอาไป ใครเรียนๆ มานะเอาเปลือกไป ไอ้คนปฏิบัติมันได้กินเนื้อทุเรียน มันได้กินของ
จริง ไอ้พวกนั้นได้กินแต่เปลือก

เปลือกมันเป็นหนามกินก็ไม่ได้ แต่ภูมิใจนะเพราะเนื้อกินแล้วไม่มีอะไรไหม
เปลือกมันถือไว้อยู่นี้ นี่เปลือกทุเรียนไง อ้าว.. ใบประกาศใจ กุจบใจ แต่มันก็เปลือกใจ
ทุเรียนนี้เขาเอาไว้ถือโชว์กัน เอวัง